

Onderwerp	Demonstraties en coronamaatregelen
Dossierhouder	5.1.2e en 5.1.2e
Bereikbaarheid	5.1.2e

Het demonstratierecht is een belangrijk grondrecht. Het is van wezenlijk belang dat de overheid dit recht beschermt en respecteert. Het lokale gezag dient zich dan ook actief op te stellen om demonstreren voor welk doel dan ook te faciliteren, zodat het demonstratierecht zo goed mogelijk kan worden uitgeoefend, ook in deze bijzondere tijden.

Voor de regulering van demonstraties geldt de normale procedure op grond van de Wet openbare manifestaties (Wom).

Wel moet ook bij demonstraties de door de corona-maatregelen voorgeschreven gepaste afstand van 1,5 meter worden aangehouden (zie Aanwijzing maatregelen COVID 19 vanaf 1 juni als bijlage).

Een demonstratie moet op grond van de Wom worden aangemeld bij de burgemeester (kennisgeving). Het lokale gezag kan voorschriften en beperkingen stellen, maar die mogen niet gaan over de inhoud (de 'boodschap') van de demonstratie (vrijheid van meningsuiting).

Voorschriften en beperkingen zijn alleen toegestaan:

- o ter bescherming van de gezondheid,
- o in het belang van het verkeer of
- o ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

De Wet openbare manifestaties biedt zodoende de mogelijkheid om het demonstratierecht te beperken en in het uiterste geval te verbieden ter bescherming van de gezondheid. Welke maatregelen nodig zijn, moet per afzonderlijke demonstratie worden beoordeeld.

De lokale driehoek weegt de plaatselijke omstandigheden en maakt hierbij gebruik van kennis van de lokale situatie.

De burgemeester of voorzitter van de veiligheidsregio legt over die beslissing verantwoording af aan de gemeenteraad en eventueel aan de rechter. Het is niet aan de minister een oordeel te geven over de wijze waarop burgemeesters/voorzitters van de veiligheidsregio's omgaan met die verantwoordelijkheid.

Demonstraties

De demonstratie tegen racisme en politiegeweld met duizenden mensen op de Dam in Amsterdam op **1 juni jl.** heeft veel stof doen opwaaien. Tijdens het mondelinge vragenuur op 2 juni jl. is minister Grapperhaus hierover bevraagd. Hij heeft daar een brief van de minister van VWS aan de voorzitters van de veiligheidsregio's aangekondigd, welke brief op 3 juni is uitgegaan. In deze brief is aan de voorzitters van de veiligheidsregio's gevraagd de risico's op verspreiding van COVID-19 nadrukkelijk te betrekken bij de afweging onder welke voorwaarden een demonstratie door kan gaan. Ook is in die brief gevraagd maatregelen te treffen om de veilige afstand tussen deelnemers aan demonstraties te garanderen. De Black Lives Matter demonstraties in Den Haag en Arnhem zijn goed verlopen, met inachtneming van de anderhalve meter norm. In Rotterdam moest uiteindelijk worden ingegrepen.

Vrijdag 19 juni heeft de voorzieningenrechter Den Haag streep gezet door demonstratie Malieveld op **zondag 21 juni** (initiatief actiegroep Viruswaanzin), wegens (a) onduidelijkheid of voldoende afstand kan worden bewaard wegens verwachte opkomst 10.000 mensen, (b) het te veel leek op een – tot 1 september verboden – evenement, en (c)

verwachte betrokkenheid harde kern voetbalhooligans). De demonstratie is toch doorgegaan, met enkele duizenden mensen, waarna burgemeester Remkes het toch maar tijdelijk heeft toegestaan. Uiteindelijk een vervelende afloop, veroordeeld door MJenV.

Donderdag 25 juni is er een kort-geding tegen de staat waarin leidsman van Viruswaanzin – Willem Engel – de staat wil dwingen de coronamaatregelen te laten intrekken (bron: Nrc 22-06); loopt nog.

In het weekend (**27/28 juni 2020**) wilde Viruswaanzin in meer steden demonstreren. Daarvan is uiteindelijk afgezien (in Den Haag). De voorzieningenrechter Den Haag had het verbod van de voorzitter van de veiligheidsregio Haaglanden/burgemeester Den Haag in stand gelaten (verzoek om voorlopige voorziening afgewezen; 27 juni 2020)

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2020:5865&showbutton=true&keyword=demonstratie>